

§ 8. Handlingsplan stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer

Dnr ALD 2022/146

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag om en handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat
3. Äldrenämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för beslut

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-05-18.

Äldreförvaltningen anser att det är av största vikt att fortsätta arbeta aktivt med folkhälsofrågor och hälsofrämjande insatser samt att gå vidare med en handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för utveckling av det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet för seniorer.

Definitionen av den stadsgemensamma basnivån är att ta fram minsta gemensamma nämnare för äldreomsorgens förebyggande verksamheter och idrottsförvaltningens seniorverksamhet.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Leif Söderström (SD) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Leif Söderström (SD) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla ärendet.

2. Att kostnadsfria simhallsbesök för äldre över 75 år skall inkluderas i den gemensamma handlingsplanen.

Vi anför därutöver följande:

I budgeten för 2021 uppdrogs till äldrenämnden att i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnder vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta för hälsofrämjande åtgärder riktat till seniorer.

Folkhälsomyndigheten konstaterar att socialgemenskap, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen är faktorer som främjar livskvaliteten och förebygger fysisk och psykisk ohälsa hos äldre.

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till handlingsplanen i stort. Vi anser dock att kostnadsfria simhallsbesök för äldre över 75 år skall inkluderas i den gemensamma handlingsplanen, vilket befrämjar de äldres fysiska aktivitet.

Vi vill även påpeka att vi sedan inträdet i kommunfullmäktige, stadsdels och facknämnderna lagt en mängd förslag för att i stort och smått förbättra livsvillkoren för våra seniorer, förslag som samtliga har röstats ner av såväl majoriteten bestående av M, KD, MP, L, C som den socialistiska oppositionen S + V. Exempel på dessa förslag är: Multi-gym på Tuben i Farsta, fria simhallsbesök, boende med husdjursprofil, båtliv, språkkrav i äldreomsorgen, utökat föreningsbidrag till pensionärsorganisationer.

1.) Pensionärerna på aktivitetscentret Tuben i Farsta önskade att ett multi-gym skulle installeras i lokaliteterna för att locka de yngre pensionärer som går till privata gym istället besöka Tuben. Förvaltningen hävdade att det inte fanns plats och att det var för dyrt. SD genomförde ett verksamhetsbesök på Tuben och kunde tillsammans med föreståndaren konstatera att det visst fanns plats. Förvaltningen anförde även att det skulle vara för dyrt, vilket är märkligt då kostanden inte skulle överstiga 35,000:- vilket är i underkant på den rika flora av föreningsbidrag som årligen betalas ut flerfaldigt av stadsdelen. SD lade ett förslag för att bifalla pensionärerna modesta önskemål men detta avslogs av övriga partier i nämnden. (Ref: FSDN 2019-08-29 ärende 4)

2.) För att befrämja äldre seniorers möjlighet till fysisk aktivitet och därmed förbygga för god hälsa lade SD en motion till Kommunfullmäktige om att införa kostnadsfria simhallsbesök för

personer äldre än 75 år. Motionen kom på remiss till Farsta SDN: Avslogs av övriga partier i nämnden. (Ref: 2020-08-27 FAR 2020/353)

3.) För många äldre människor är deras husdjur en omistlig del av tillvaron. SD lade en motion i Kommunfullmäktige om att inrätta kategoriboenden med husdjursprofil för de äldre, när de blir i behov av stödboende. Motionen kom på remiss till Farsta SDN: Avslogs av övriga partier i nämnden. (Ref: 2021-04-15 FAR 2020/606)

4.) Båtliv är en stor attraktion för såväl yngre som många äldre. Bristen på båtplatser begränsar idag möjligheten till båtägande i stadens närhet. SD lade en motion om att utöka antalet båtplatser i Stockholm. Motionen kom på remiss till Farsta SDN: Avslogs av övriga partier i nämnden. (Ref: 2021-09-23 FAR 2021/447)

5.) Motion om språkrav i äldreomsorgen. Nyanlända med bristfälliga kunskaper i svenska har funnit vägen in i äldreomsorgen. Bristande språkkunskaper utgör en fara då äldres medicinerings är i behov av korrekt hantering, lika viktigt är också att man kan göra sig förstådd och förstå vad andra säger. SD lade en motion om att införa Språktest vid nyanställningar: Avslogs av övriga partier i nämnden. (Ref: 2021-09-23 FAR 2021/336).

6.) Fördelning av extra föreningsbidrag. Pensionärsorganisationer samt en i Farsta ledande idrottsförening med mycket stor ungdomsverksamhet fick sina bidragsansökningar reducerade. En ansökan från cykelfrämjandet om att anordna cykelkurser för vuxna nyanlända mötte dock inte samma öde. SD anser att vuxna är kapabla att lära sig cykla utan att kommunen skall behöva betala för detta. SD lade därför ett förslag till beslut att de 45,000:- som skulle gå till cykelkurser för vuxna istället fördelats på PRO i Farsta och Sköndal samt FOC Farsta fotbollsförening. Avslogs av övriga partier. (Ref: 2021-11-16 FAR 2021/661)

Ovanstående är ett axplock av åtgärder som på olika sätt skulle kunnat förbättra för de äldre men avslagits av såväl majoritet som övrig opposition. Vi välkomnar den övergripande handlingsplan som nu presenterats. Det är höga ambitioner som uttrycks i teoretiska former och vi kommer noga följa den praktiska utvecklingen av detta projekt.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Vi stöder behovet av och åtgärderna i handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer. Mycket fokus i handlingsplanen ligger på olika sätt att kommunicera och informera om planen samt möjligheter till deltagande fysiskt i olika grupperingar och aktiviteter. Vi vill därutöver ta upp några viktiga utmaningar i handlingsplanen.

Äldre som beskrivs som ”sköra äldre och äldre med omfattande behov” i eget boende måste kunna få hjälp med att erhålla anpassade hälsofrämjande och förebyggande insatser. Dessa grupper kan vara svårt att nå såvida inte kontakter med kommunen eller primärvården har etablerats och då kan biståndsbedömare, hemtjänstutförare och primärvården bistå. Vid primärvårdskontakt uppmärksammas ensamhetsproblematik driver en stadsdelen arbete med att utveckla ”sällskap på recept” i samarbete med rehabenheter. För sköra och multisjuka med komplex problematik, kanske även med ensamhetsproblematik, måste insatser särskilt anpassas och i sådana fall borde äldrekurator, som vi menar ska finnas inom varje stadsdelsförvaltning, kunna vägleda till aktivering på anpassad nivå. De äldre som inte kan ta sig till social eller kulturell aktivitet kan av biståndshandläggaren beviljas ledsagning. I genomsnitt hade en person 2021 beviljad ledsagning åtta timmar per månad. Social eller fysisk aktivering bygger på regelbundet deltagande vilket betyder att ledsagningstimmar måste anpassas till aktiverings-programmet för att hälsofrämjande effekter ska kunna uppnås.

Den största utmaningen är dock att nå de som lever isolerade ensamma med eller utan funktionsnedsättning, som kanske inte behärskar digital teknik och inte har kontakter med kommun eller primärvård. Det är väl underbyggt att äldre är ofrivilligt ensamma riskerar att drabbas av fysisk och psykisk ohälsa som leder till minskad överlevnad. För att nå dessa behövs speciella insatser utöver det som framkommer i handlingsplanen varför planering av insatser även för denna grupp är viktig.

Vi är positiva till det förslag som diskuterats att istället för ”motverka ensamhet” använda begreppet skapa/bygga gemenskap.

Vid protokollet

Jonathan Storm, nämndsekreterare